

# Atsauksmes par Eiropas Parlamenta sniegto ieguldījumu, izstrādājot rezolūciju par ECB 2020. gada pārskatu

ECB viceprezidents 2021. gada 14. aprīlī īpašā Ekonomikas un monetāro lietu komitejas sēdē iepazīstināja Eiropas Parlamentu ar ECB 2020. gada pārskatu.<sup>1</sup> ECB prezidente 2022. gada 14. februārī piedalījās Eiropas Parlamenta plenārsēdes debatēs par gada pārskatu.<sup>2</sup> Nākamajā dienā Parlamentā tika pieņemta rezolūcija par ECB 2020. gada pārskatu (turpmāk tekstā – rezolūcija).<sup>3</sup>

Nosūtot ECB 2021. gada pārskatu Eiropas Parlamentam, ECB sniedz atsauksmes par Eiropas Parlamenta rezolūcijā sniegto ieguldījumu.<sup>4</sup>

## 1. Monetārā politika

**Attiecībā uz rezolūcijā pausto aicinājumu ECB cieši novērot augsto inflācijas līmeni un rīkoties, lai aizsargātu cenu stabilitāti, ECB saglabā stingru apņemšanos īstenot savu 2% inflācijas mērķi.** ECB monetārās politikas lēmumi joprojām ir vērsti uz cenu stabilitātes nodrošināšanu vidējā termiņā. Karš Ukrainā smagi skar euro zonas tautsaimniecību un būtiski vairojis nenoteiktību. Kara ietekme uz tautsaimniecību būs atkarīga no konflikta attīstības, pašreizējo sankciju ietekmes un iespējamajiem tālākajiem pasākumiem. Inflācija būtiski pieaugusi un saglabāsies augsta arī turpmākajos mēnešos, galvenokārt sakarā ar enerģijas izmaksu kraso kāpumu. Kopš marta saņemtie dati nostiprināja Padomes gaidas, ka neto aktīvu iegādes ECB aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros 3. ceturksnī jāpārtrauc. Monetārās politikas korekcijas tiks veiktas atbilstoši datiem un atspoguļos to, kā attīstīsies vērtējums par perspektīvu. ECB ir gatava sava pilnvarojuma ietvaros koriģēt visus instrumentus, nepieciešamības gadījumā piemērojot elastību, lai nodrošinātu, ka inflācija vidējā termiņā stabilizējas 2% mērķa līmenī.

**Attiecībā uz aicinājumu nodrošināt un uzraudzīt monetārās politikas pasākumu nepieciešamību, piemērotību un samērīgumu ECB, pieņemot monetārās politikas lēmumus, sistemātiski izvērtē šos aspektus.** Šā izvērtējuma ietvaros ECB analizē monetārās politikas pasākumu efektivitāti un lietderību cenu stabilitātes panākšanai, to ieguvumus un iespējamo blakusietekmi, kā arī to savstarpējo iedarbību un līdzsvaru laika gaitā. Tas ir īpaši svarīgi, domājot par citu

<sup>1</sup> Sk. ECB [interneta vietni](#).

<sup>2</sup> Sk. ECB [interneta vietni](#).

<sup>3</sup> Pieņemtās rezolūcijas teksts pieejams [Eiropas Parlamenta interneta vietnē](#).

<sup>4</sup> Šīs atsauksmes neattiecas uz Eiropas Parlamenta rezolūcijā aplūkotajiem jautājumiem saistībā ar banku savienību. Diskusijas par šiem jautājumiem sk. [ECB gada pārskatā par uzraudzības darbību](#). Atsauksmes saistībā ar rezolūciju par banku savienību tiks publicētas vēlāk šā gada laikā.

monetārās politikas instrumentu izmantošanu līdztekus standarta monetārās politikas procentu likmēm. Izvērtējuma rezultāti var ietekmēt gan šo pasākumu izmantošanas intensitāti, gan to iezīmes, kuras iespējams kalibrēt, lai novērstu iespējamo blakusietekmi.<sup>5</sup>

**Attiecībā uz rezolūcijā pieminēto zemo procentu likmju ietekmi uz uzņēmumiem, reformu un investīciju stimulēšanu un pensiju un apdrošināšanas sistēmām, iepriekš pieminētajā ECB veiktajā proporcionalitātes izvērtējumā tiek ņemti vērā visi ar reālo tautsaimniecību un finanšu sistēmu saistītie aspekti.** ECB monetārās politikas instrumenti tiek nepārtraukti monitorēti, lai nodrošinātu, ka tie ir proporcionāli statūtos noteiktā mērķa sasniegšanai, īpaši ņemot vērā, ka blakusietekme finanšu sistēmā un ārpus tās var kļūt spēcīgāka, ilgāk saglabājoties zemo procentu likmju videi.

**Attiecībā uz ECB monetārās politikas instrumentu efektivitāti, t.sk. ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju (ITRMO) ietekmi uz reālo tautsaimniecību, īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), ECB monetārā politika ir kalibrēta tā, lai nodrošinātu, ka likviditāte nonāk visos tautsaimniecības sektoros.** ITRMO nodrošina euro zonas bankām finansējumu par ļoti pievilcīgām procentu likmēm ar nosacījumu, ka tās turpina izsniegt aizdevumus reālajai tautsaimniecībai, kas ir īpaši svarīgi lielas nenoteiktības laikā. Pastāv pietiekami pierādījumi tam, ka ITRMO pamatā ļoti efektīvi uzlabojušas situāciju banku finansējuma izmaksu jomā un stimulējušas banku aizdevumus uzņēmumiem un mājsaimniecībām, t.sk. likviditātes nodrošināšanu mikrouzņēmumiem un pašnodarbinātajām personām, kas parasti izmanto bankas, lai saņemtu kredītus.<sup>6</sup> Pandēmijas laikā pasākumu efektivitāti veicinājuši mikrouzraudzības un makrouzraudzības pasākumi un fiskālās politikas atbalsts, īpaši valdības garantijas un kredītmaksājumu moratorija shēmas. ECB 2020. gada aprīlī ieviesa nodrošinājuma atvieglojumu mērķpasākumu kopumu, īpaši pievēršot uzmanību mazāku uzņēmumu, t.sk. pašnodarbināto un privātpersonu kreditēšanai.<sup>7</sup> Bankas var finansēt aizdevumus šīm grupām, izmantojot labvēlīgos ITRMO nosacījumus, un tas veicinājis šādu aizdevumu izsniegšanu. Visi šie monetārās politikas pasākumi vērsti uz to, lai palīdzētu saglabāt labvēlīgus finansēšanas nosacījumus, tādējādi mazinot MVU finansiālās grūtības un uzlabojot to noturību pret finanšu šokiem. ECB turpina rūpīgi monitorēt MVU finansēšanas nosacījumus, īpaši ECB apsekojuma par finansējuma pieejamību uzņēmumiem (SAFE) kontekstā.<sup>8</sup>

**Attiecībā uz Grieķijas obligāciju atbilstību valsts sektora aktīvu iegādes programmas (VSAIP) ietvaros ECB atzīmē, ka Grieķijas valdības obligāciju kredītkvalitāte pēdējo gadu laikā stabili uzlabojusies, bet vēl nav sasniegusi**

<sup>5</sup> Piemēram, ECB nav iekļāvusi mājsaimniecību hipotekāros aizdevumus ITRMO atbilstošo aizdevumu klāstā, lai ierobežotu riskus, ka šie aizdevumi varētu veicināt nelīdzsvarotu mājokļu cenu kāpumu. Vēl viens piemērs ir divu līmeņu likviditātes pārpalikuma atlīdzības sistēma, kas tika ieviesta, lai novērstu negatīvo procentu likmju ietekmi uz monetārās politikas transmisiju ar banku starpniecību.

<sup>6</sup> Stikāku informāciju sk. arī ECB 2021. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 6 rakstā *TLTRO III and bank lending conditions* ("ITRMO III un banku kredītu nosacījumi").

<sup>7</sup> Sk. ECB 2020. gada 7. aprīļa *paziņojumu preseī ECB announces package of temporary collateral easing measures* ("ECB paziņo par pagaidu nodrošinājuma atvieglojumu pasākumu kopumu").

<sup>8</sup> Sk. ECB interneta vietnes sadaļu *Survey on the access to finance of enterprises* ("Apskojums par finansējuma pieejamību uzņēmumiem").

**VSAIP atbilstības sliekšni.** Lēmumu par Grieķijas valdības obligāciju atbilstību VSAIP pieņem Padome, balstoties uz virkni apsvērumu, t.sk. risku pārvaldību. Lai gan līdz šim nav veiktas Grieķijas valsts sektora vērtspapīru iegādes VSVIP ietvaros, ECB stimulējošā monetārā politika būtiski veicinājusi finanšu nosacījumu uzlabošanu Grieķijā, kā liecina Grieķijas mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām izsniegto banku aizdevumu vēsturiski zemās procentu likmes.<sup>9</sup> ECB būtiski piedalījies Grieķijas valdības obligāciju tirgū, veicot tās pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes programmas (PĀAIP) turējumu atkārtotu ieguldīšanu. Šīs programmas ietvaros Grieķijas valdības emitēti tirgojami parāda vērtspapīri ir atbilstoši saskaņā ar tiem noteikto atbrīvojumu. ECB turpinās visu PĀAIP turējumu, kam pienācis dzēšanas termiņš, atkārtotu ieguldīšanu vismaz līdz 2024. gada beigām. Turklāt, novērojot riskus saistībā ar monetārās politikas raitu transmisiju Grieķijas tautsaimniecībā, atkārtoto ieguldīšanu PĀAIP ietvaros var elastīgi koriģēt dažādās jurisdikcijās, lai novērstu jebkāda veida nevēlamu tirgus sadrumstalotību.<sup>10</sup> Visbeidzot, Grieķijas valdības obligācijas īslaicīgi pieņem kā nodrošinājumu Eurosistēmas kredītooperācijās un tās tiks pieņemtas vismaz tik ilgi, kamēr turpināsies atkārtotie ieguldījumi Grieķijas valdības obligācijās PĀAIP ietvaros.<sup>11</sup>

## 2. Inflācijas mērķis un rādītāji

**Attiecībā uz ECB jauno inflācijas mērķi un rezolūcijā minēto aritmētiskas atsaucē trūkumu definīcijā, ECB uzskata, ka cenu stabilitāti vislabāk var panākt, vidējā termiņā nosakot 2% inflācijas mērķi.** Šis kvantitatīvais cenu stabilitātes mērķa formulējums ir vienkāršs, skaidrs un viegli izmantojams komunikācijā, tādējādi sagaidāms, ka tas veicinās labāku inflācijas gaidu stabilizēšanu. Uz vidēju termiņu orientēta pieeja ir svarīga, lai būtu iespējams ņemt vērā inflācijas procesa nenoteiktību un transmisiju, apzināties, ka monetārās politikas kontrole pār inflāciju īstermiņā nav perfekta sakarā ar to, ka tās transmisija uz tautsaimniecību un inflāciju saistīta ar dažādām nobīdēm. Vidēja termiņa ilguma definīcija nav stingri fiksēta un ne vienmēr atbilst darbinieku iespēju aplēšu perioda beigām. Tā ietver iekšēju elastību, kas ļauj novērtēt šoku izcelsmi un nekonzentrieties uz pārejošiem šokiem, kas var izzust bez ārējas iejaukšanās, kā arī uz šokiem, kas rada politikas kompromisus, īslaicīgi liekot inflācijai un produkcijas izlaidei virzīties atšķirīgos virzienos (kā tas ir piegādes piedāvājuma šoku gadījumā).<sup>12</sup>

**Attiecībā uz īpašnieku apdzīvoto mājokļu iekļaušanu saskaņotajā patēriņa cenu indeksā (SPCI) ECB atzīmē, ka Eurostat un valstu statistikas institūti ciešā sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS) pašlaik apspriež,**

<sup>9</sup> Stikāku informāciju par finansēšanas nosacījumiem Grieķijā sk. arī ECB prezidentes 2022. gada 4. februāra [vēstulē](#) par monetāro politiku Eiropas Parlamenta loceklim Dimitrijam Papadimulim (*Dimitrios Papadimoulis*).

<sup>10</sup> Sk. ECB 2021. gada 16. decembra [monetārās politikas lēmumus](#).

<sup>11</sup> Sk. ECB 2022. gada 24. marta [paziņojumu preseī](#) *ECB announces timeline to gradually phase out temporary pandemic collateral easing measures* ("ECB paziņo pandēmijas nodrošinājuma atvieglojumu pagaidu pasākumu pakāpeniskas pārtraukšanas laika plānu").

<sup>12</sup> Stikāku informāciju sk. arī [The ECB's price stability framework: past experience, and current and future challenges](#) ("ECB cenu stabilitātes ietvars: pagātnes pieredze un izaicinājumi tagad un nākotnē"), ECB Speciālo pētījumu sērija, Nr. 269, 2021. gada septembris.

**kā īstenot Padomes ieteikto īpašnieku apdzīvoto mājokļu iekļaušanu SPCI, izmantojot pakāpenisku pieeju.** Kā tika paziņots saistībā ar ECB jauno monetārās politikas stratēģiju, Padome par labāko metodi īpašnieku apdzīvoto mājokļu iekļaušanai SPCI uzskata neto iegādes pieeju. Šī pieeja atspoguļo cenu pārmaiņas izdevumos, kas saistīti ar jauno mājokļu iegādi māsaimniecību sektoros, kā arī izdevumos, kas saistīti ar īpašnieku apdzīvoto māju un dzīvokļu īpašumiem. Konkrēti solī ceļā uz pilnīgu īpašnieku apdzīvoto mājokļu iekļaušanu SPCI atspoguļoti sagatavotajā rīcības plānā.<sup>13</sup> Attiecīgos cenu indeksus, SPCI un īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenu indeksu izstrādā, sagatavo un izplata Eiropas Statistikas sistēma (ESS), kas ietver Eurostat un ES dalībvalstu statistikas birojus. Tāpēc lēmums par to, kā tiks īstenotas ECB Padomes noteiktās prasības, ir ESS kompetencē. Runājot par ietekmi uz SPCI, ECB darbinieku veiktā sākotnējā analīze liecina, ka pēdējo 10 gadu laikā no SPCI, kurā iekļauts īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenu indekss, iegūtie inflācijas rādītāji nav būtiski atšķirušies no rādītājiem, kas iegūti, pamatojoties uz SPCI, kurā attiecīgais indekss nav ietverts.<sup>14</sup>

**Attiecībā uz patērētāju izdevumu pienācīgu noteikšanu ECB uzskata, ka īpašnieku apdzīvoto mājokļu integrēšana SPCI palīdzētu labāk atspoguļot patēriņa cenu inflācijas fenomenu, taču apzinās, ka patēriņa komponenta izdalīšana ir sarežģīta.** SPCI tā pašreizējā formā ietver izdevumus saistībā ar mājokļu īri, kā arī īpašnieku un īrnieku kārtējās izmaksas.<sup>15</sup> Taču vissvarīgākās māsaimniecību izmaksas saistībā ar īpašnieku apdzīvotajiem mājokļiem, proti, ar māju un dzīvokļu iegādi saistītie izdevumi, kā arī ar īpašumā esošu mājokli saistītie izdevumi, vai arī (alternatīvā gadījumā) aplēses par izdevumiem, kas rodas, dzīvojot īpašnieku apdzīvotos mājokļos, SPCI nav ietvertas. Attiecīgi SPCI pilnībā neaptver cenu norises saistībā ar mājokļu tirgiem. Vienlaikus ir svarīgi atzīmēt, ka atbilstoši SPCI juridiskajam pamatam tam jākoncentrējas tikai uz patēriņa izdevumiem un attiecīgi tajā nav jāietver ieguldījumi. Taču patēriņa daļas izdalīšana ir sarežģīts jautājums gan no konceptuālā, gan tehniskā viedokļa.<sup>16</sup> Patēriņa komponenta izdalīšana īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenu indeksā ir padziļināti jāizpēta, jo

<sup>13</sup> Sīkāku informāciju sk. 3. sadaļā *An overview of the ECB's monetary policy strategy* ("ECB monetārās politikas stratēģijas pārskats"), ECB, 2021. gada jūlijs, un prezidentes Kristīnes Lagardas runā Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejas sanāksmē 2021. gada 15. novembrī.

<sup>14</sup> Analīze liecina, ka pamatojoties uz cenu indeksu, kas apvieno SPCI un īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenu indeksu, iegūtie inflācijas rādītāji ir cikliskāki nekā pašreizējie SPCI inflācijas rādītāji. Laika posmā no 2012. līdz 2020. gadam atšķirību apmērs bija neliels. Tas sasniedza maksimāli -0.3 procentu punktus un +0.3 procentu punktus un vidēji +0.1 procentu punktu. Sīkāku informāciju sk. ECB 2022. gada "Tautsaimniecības Bijetena" Nr. 1 rakstā *Owner-occupied housing and inflation measurement* ("Īpašnieku apdzīvoti mājokļi un inflācijas mērījumi"). Rakstā skaidrotas arī apvienotā SPCI un īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenu indeksa iezīmes, tā pamatā esošā statistiskā koncepcija un datu apkopošanas metodes un progress, kas vēl jāsasniedz, lai īpašnieku apdzīvotos mājokļus varētu integrēt SPCI.

<sup>15</sup> Kārtējās izmaksas ietver izmaksas par nelieliem remontiem nepieciešamajiem materiāliem un pakalpojumiem, ar mājokļiem saistīto apdrošināšanu, elektrību, gāzi un citiem kurināmā veidiem, ūdens apgādi, notekūdeņu novadīšanu un atkritumu savākšanu.

<sup>16</sup> Būtisks sarežģījums saistībā ar neto iegādes pieejas izmantošanu SPCI rodas tāpēc, ka mājokļiem ir divējādas iezīmes – pirmajā mirklī mājokļa iegādi var uzskatīt par ieguldījumu aktīvā. Taču mājokļa pircēju nodomi var būt dažādi – tie var izmantot mājokli tikai ieguldījuma mērķiem (izīrējot to) vai tie var primāri izmantot to patēriņam (dzīvojot tajā kā īpašniekam). Tā kā arī mājokli dzīvojošais īpašnieks gūst labumu no jebkāda veida mājokļa vērtības pieauguma laika gaitā, mājoklis tiks izmantots vienlaikus gan ieguldījuma mērķiem, gan patēriņam.

pagaidām nav vispārpieņemtu un pārlicinošu pieeju.<sup>17</sup> Lai vienotos par šādu plaši pieņemtu pieeju, ir jāveic turpmāks analītiskais darbs, ko, iespējams, kopā varētu īstenot ESS un ECBS un pārējās ieinteresētās starptautiskās institūcijas. Tas attiecīgi ir oficiāla SPCI, kas ietver īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenas, apkopošanas priekšnosacījums. Pagaidām būtu pārāgri konkrēti paredzēt, kā un kad varētu sasniegt progresu šajā jomā. Turklāt, pirms īpašnieku apdzīvotos mājokļus iespējams iekļaut SPCI, jāpanāk progress arī saistībā ar īpašnieku apdzīvoto mājokļu cenu indeksa savlaicīgumu un biežumu.

### 3. Klimata pārmaiņas

**Attiecībā uz ECB jauno rīcības plānu un detalizētu ar klimata pārmaiņām saistīto pasākumu plānu, lai turpmāk iekļautu klimata pārmaiņu apsvērumus politikas regulējumā<sup>18</sup>, ECB atzīmē, ka īstenošana norit saskaņā ar plānu, lai sasniegtu 2022. gadam noteiktos atskaites punktus.** Tie ietver detalizētu plānu par informācijas atklāšanas prasībām saistībā ar nodrošinājuma regulējumu un aktīvu iegādēm, Eurosistēmas bilances stresa pilottestu un ierosinājumus apstiprināt uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas (USAIP) pamatprincipus. Dažas rīcības plāna īstenošanas daļas daļēji būs atkarīgas no attiecīgās ES politikas un iniciatīvu progresa saistībā ar informācijas un pārskatu sniegšanu par vides ilgtspēju, vienlaikus to arī veicinot. Proti, ja aizkavēsies attiecīgo tiesību aktu, piemēram, Uzņēmumu ilgtspējas informācijas atklāšanas direktīvas (CSRD), stāšanās spēkā, tas visdrīzāk ietekmēs arī attiecīgo ECB darbību grafiku. ECB norāda uz tūlītēju nepieciešamību pieņemt un īstenot CSRD, kā arī aicina likumdevējus nodrošināt, ka tās stāšanās spēkā, pārskatu sniegšanas sākuma datums un iestāžu tvērums atbilstoši atspoguļo šīs direktīvas būtisko nozīmi.

**Papildus rīcības plānam ECB un Eurosistēma daudzās jomās jau ņem vērā ar klimata pārmaiņām saistītos apsvērumus.** Piemēram, ECB regulāri veic zaļo obligāciju iegādes aktīvu iegādes programmu ietvaros, kā arī ņem vērā klimata pārmaiņu riskus, veicot padziļinātas pārbaudes procedūras uzņēmumu obligāciju iegādei. Finanšu stabilitātes un banku uzraudzības jomā ECB 2021. gada septembrī publicēja tautsaimniecības mēroga klimata pārmaiņu stresa testa metodoloģiju un rezultātus<sup>19</sup>, kā arī 2022. gada janvārī uzsāka uzraudzības klimata stresa testu.<sup>20</sup> Turklāt ECB identificēja pakļautību klimata pārmaiņu un vides riskiem kā galveno

<sup>17</sup> Līdz šim notikušajās pārrunās izteikts viedoklis, ka zemes, uz kuras atrodas īpašnieka apdzīvotais mājoklis, iegādi varētu identificēt kā ieguldījuma komponentu, arī saistībā ar faktu, ka zemes vērtība nemazinās, to izmantojot. Taču arī uz zemes esošās ēkas iegādi var uzskatīt par ieguldījumu. Nacionālajos kontos gan zemes, gan ēkas iegāde klasificēta kā ieguldījums. Tādējādi, izmantojot uz nacionālajiem kontiem balstītu pieeju, tiktu uzskatīts, ka īpašnieku apdzīvoto mājokļu izdevumi, kas saistīti ar to iegādi, nav saistīti ar patēriņu.

<sup>18</sup> Sk. ECB 2021. gada 8. jūlija [paziņojumu preseī](#) "ECB iepazīstina ar rīcības plānu ar klimata pārmaiņām saistīto apsvērumu iekļaušanai savā monetārās politikas stratēģijā".

<sup>19</sup> Sk. ECB 2021. gada 22. septembra [paziņojumu preseī](#) *Firms and banks to benefit from early adoption of green policies, ECB's economy-wide climate stress test shows* ("ECB tautsaimniecības mēroga klimata pārmaiņu stresa tests rāda, ka uzņēmumi un bankas gūs labumu, agrīni pieņemot zaļo politiku").

<sup>20</sup> Sk. ECB 2022. gada 27. janvāra [paziņojumu preseī](#) "ECB banku uzraudzība uzsāk 2022. gada klimata pārmaiņu risku stresa testu".

ievainojamības aspektu, kas jārisina 2022.–2024. gada uzraudzības prioritātēs.<sup>21</sup> Visbeidzot ECB klimata pārmaiņu centra izveide palīdz izmantot iekšējās profesionālās zināšanas un veidot ECB klimata programmu.<sup>22</sup>

### **Attiecībā uz ECB uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmu (USAIP) un tirgus neitralitātes principu ECB norāda, ka šis jautājums tiek risināts.**

9. pasākumā ECB ar klimata pārmaiņām saistīto pasākumu plānā monetārās politikas operācijās izklāstīta tās apņemšanās koriģēt regulējumu, kas nosaka uzņēmumu sektora obligāciju iegāžu sadali, lai saskaņā ar tās pilnvarām ņemtu vērā klimata pārmaiņu apsvērumus.<sup>23</sup> Šie kritēriji nosaka, ka emitentiem kā minimums jānodrošina atbilstība ES tiesību aktiem, ar ko ievieš Parīzes nolīgumu. ECB iegādēs izmantoto etalonu iespējamo noviržu novērtējums, ņemot vērā arī iespējamo tirgus neefektivitāti, kalpos kā ieguldījums iespējamo alternatīvu izstrādei, kā sīkāk izklāstīts 4. pasākumā. Saskaņā ar pasākumu plānu notiek konkrētu priekšlikumu izstrāde, lai pielāgotu USAIP pamatprincipus līdz 2022. gada vidum, paredzot ieviešanu līdz 2022. gada beigām.

**Runājot par rezolūcijā pausto aicinājumu ECB paātrināt darbu pie zaļo obligāciju īpatsvara palielināšanas savā portfelī, ECB norāda, ka tematiskā ieguldījumu stratēģija pašu kapitāla portfelī 2021. gadā palielinājusi zaļo obligāciju īpatsvaru līdz 7.6%.** ECB veic zaļo vērtspapīru iegādes tieši otrreizējā tirgū un veicot ieguldījumus centrālo banku euro denominēto zaļo obligāciju ieguldījumu fondā (EUR BISIP G2), kuru 2021. gada janvārī izveidoja Starptautisko norēķinu banka (SNB). ECB plāno turpmākajos gados palielināt šo īpatsvaru, vienlaikus atzīstot, ka pastāv daži sarežģījumi sakarā ar ECB pašu kapitāla portfeļa pasīvo pārvaldības stilu un zaļo obligāciju samērā nelielo likviditāti otrreizējos tirgos. ECB nevar īstenot valsts parāda instrumentu iegādes sākotnējā tirgū sakarā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 123. pantā noteikto monetārās finansēšanas aizliegumu.

**Attiecībā uz klimata risku iekļaušanu ECB nodrošinājuma sistēmā ECB norāda, ka notiek darbs, lai ņemtu vērā attiecīgos klimata pārmaiņu riskus, pārskatot aktīvu, kurus darījuma partneri mobilizējuši kā nodrošinājumu Eurosistēmas kredītooperācijām, vērtēšanas un riska kontroles regulējumus.** ECB ievieš informācijas atklāšanas prasības privātā sektora aktīviem kā jaunu atbilstības kritēriju vai pamatu atšķirīgas pieejas piemērošanai nodrošinājumam un aktīvu iegādēm. ECB norāda, ka notiek sagatavošanās, lai 2022. gadā paziņotu detalizētu plānu, un šīs iniciatīvas īstenošanā tiks ņemta vērā ES politika un iniciatīvas saistībā ar informācijas un pārskatu sniegšanu par vides ilgtspēju, kā norādīts iepriekš. Visbeidzot, ECB atzīmē, ka tās rīcības plāns ietver arī risku novērtējuma spēju uzlabošanu. Šī rīcība ietver Eurosistēmas bilances klimata stresa testa īstenošanu 2022. gadā un novērtējumu par to, vai Eurosistēmas kredītnovērtējuma sistēmas akceptētās kredītreitingu aģentūras sniegušas nepieciešamo informāciju, lai varētu

<sup>21</sup> Sk. "ECB banku uzraudzība: uzraudzības prioritātes 2022.–2024. gadam", ECB, 2021. gada 7. decembris.

<sup>22</sup> Sk. ECB 2021. gada 25. janvāra paziņojumu presei *ECB sets up climate change centre* ("ECB izveido klimata pārmaiņu centru").

<sup>23</sup> Sk. ECB 2021. gada 8. jūlija paziņojumu presei *Detailed roadmap of climate change-related actions* ("Detalizēts ar klimata pārmaiņām saistīto pasākumu plāns").



saprast, kā tās savos kredītreitingos ietver klimata pārmaiņu riskus. Turklāt ECB izstrādās obligātos standartus par klimata pārmaiņu risku iekļaušanu iekšējos reitingos.

**ECB piekrīt, ka ir būtiski sadarboties ar starptautiskajiem tīkliem un uzturēt dialogu ar pilsonisko sabiedrību.** ECB aktīvi un intensīvi iesaistījusies Centrālo banku un uzraudzības iestāžu finanšu sistēmas ekoloģizācijas tīkla (NGFS)<sup>24</sup> darbā un dod būtisku artavu ES politikas programmā ES līgumos noteiktās padomdevējfunkcijas ietvaros.<sup>25</sup> ECB ir arī Ilgtspējīgu finanšu platformas dalībniece un kā novērotāja piedalās Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupas (EFPPG) Ilgtspējas pārskatu valdes darbā. Starptautiskajā līmenī ECB stingri atbalsta ilgtspējīgas finansēšanas un klimata risku programmu starptautiskajos forumos, t.sk. G7<sup>26</sup> un SNB<sup>27</sup>. Eiropas līmenī ECB sniegusi ieguldījumu Eiropas Banku iestādes (EBI) Ilgtspējīgas finansēšanas tīklā un EBI caurredzamības un pārskatu sniegšanas apakšgrupās. ECB iesaistījusies arī starpiestāžu tīklos informācijas un labākās pārvaldības prakses apmaiņai saistībā ar iesaistīto iestāžu vides vadības iekšējo sistēmu.<sup>28</sup> Runājot par dialogu ar pilsonisko sabiedrību, ECB augstu vērtē pilsoniskās sabiedrības organizāciju vadošo lomu informētības uzlabošanā par klimata pārmaiņām un devumu diskusijā par ECB pilnvarās ietilpstošajiem politikas pasākumiem.<sup>29</sup> 2022. gada 13. janvārī notikušā pilsoniskās sabiedrības semināra tēma bija ECB loma klimata pārmaiņu novēršanā<sup>30</sup> un ECB nākotnē plāno organizēt vairāk semināru par tēmām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām.

**Attiecībā uz rezolūcijā pausto aicinājumu pastiprināt centienus, lai iekļautu klimata apsvērumus ECB ikdienas darbā, ECB norāda, ka 2021. gadā tā paziņoja par lēmumu saskaņot organizācijas vides mērķus 2030. gadam ar Parīzes nolīguma mērķi ierobežot globālo sasilšanu līdz 1.5 grādiem pēc Celsija salīdzinājumā ar pirmsindustriālo līmeni.**<sup>31</sup> Šo apņemšanos papildina arī paplašināta ECB paziņotā oglekļa dioksīda pēdas nospieduma robeža, kas padarīs redzamāku ietekmi visā vērtību ķēdē. Informācija par paplašināto tvērumu tiks pausta ECB 2022. gada vides deklarācijā kopā ar aktualizētu vides pārvaldības

<sup>24</sup> ECB 2021. gadā būtiski piedalījās visos NGFS darba virzienos (mikroprudenciālais virziens un uzraudzība, makrofinansciālais virziens, zaļā finansējuma apjoma palielināšana, trūkstošo datu nodrošināšana un pētniecība) un Juridiskajā darba grupā.

<sup>25</sup> ECB 2021. gadā publicēja atzinumus par tiesību aktu priekšlikumiem savas kompetences jomās, piemēram, priekšlikumu par Uzņēmumu ilgtspējas informācijas atklāšanas direktīvu un priekšlikumu regulai par Eiropas zaļajām obligācijām. Turklāt tā piedalījās ES forumu diskusijās par šo tematu, piemēram, ECOFIN, Eurogrupas un attiecīgo komiteju un darba grupu sanāksmēs, kā arī sadarbībā ar Eiropas Parlamentu.

<sup>26</sup> Konkrētāk, G7, G20, atjaunotajā G20 ilgtspējīgas finansēšanas darba grupā un G20 Datu nepietiekamības novēršanas iniciatīvā.

<sup>27</sup> ECB piedalījās Bāzeles Banku uzraudzības komitejas augsta līmeņa darba grupā ar klimata pārmaiņām saistīto finanšu risku jautājumos, kā arī aktīvi piedalījās Finanšu stabilitātes padomes trīs darba plūsmās par jautājumiem, kas saistīti ar klimata pārmaiņām.

<sup>28</sup> Tie ietver Starpiestāžu vides pārvaldības grupu (GIME), kurā iesaistījušās Eiropas Savienības iestādes un organizācijas, kā arī Centrālo banku ekoloģizācijas tīklā (ENCB), kas apvieno Eiropas nacionālās centrālās bankas, lai veiktu informācijas apmaiņu par iestāžu ekoloģiskajiem rādītājiem un informētības uzlabošanas aktivitātēm.

<sup>29</sup> Stikākai informācijai sk. ECB [pilsoniskās sabiedrības semināru sēriju](#).

<sup>30</sup> Valdes loceklis Franks Eldersons (*Frank Elderson*) un ECB klimata pārmaiņu centra vadītāja Irēne Hēmskerka (*Irene Heemskerck*) tikās ar 15 pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjiem un diskutēja par to, kā ECB savā darbā ņem vērā klimata pārmaiņu un vides apsvērumus.

<sup>31</sup> Sk. [ECB vides deklarāciju \(2021. gada aktualizētā redakcija\)](#).

programmu, kas ietver ECB mērķus un plānotos pasākumus, lai sasniegtu iepriekšminētos visaptverošos mērķus vides jomā. Turklāt saskaņā ar Eiropas Parlamenta aicinājumu pagājušā gada rezolūcijā ECB iekļāvusi arī papildu sadaļu 2021. gada pārskatā, kurā apkopota tās pieeja vides, sociālajiem un pārvaldības ilgtspējības jautājumiem, kuri tika konstatēti, veicot būtiskuma novērtējumu.<sup>32</sup> Visbeidzot, ECB reģistrējusies Eiropas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) un kopš 2010. gada saņēmusi sertifikātu saskaņā ar ISO 14001 standartu, nepārtraukti cenšoties uzlabot veidu, kā tā integrē vides apsvērumus savos iekšējos procesos.

#### 4. Digitālais euro, maksājumu pakalpojumi, kriptoaktīvi un kiberdrošība

**Attiecībā uz rezolūcijā pausto aicinājumu ECB nodrošināt, lai digitālais euro atbilstu sabiedrības gaidām, ECB piekrīt, ka digitālajam euro jānodrošina cilvēku maksāšanas vajadzības.** Digitālā euro galvenais mērķis ir saglabāt centrālās bankas naudas publisku pieejamību un pilnīgu izmantojamību aizvien digitalizētākā ekonomikā. Taču, lai pildītu šo uzdevumu, nepieciešams, lai iedzīvotāji vēlētos un spētu lietot digitālo euro. Tādējādi izpētes posmā tiks aplūkotas un noteiktas galvenās digitālajam euro nepieciešamās lietošanas iespējas, lai tas atbilstu noteiktajam mērķim – izstrādāt pieejamu un efektīvu bezrisku digitālās centrālās bankas naudas veidu. ECB izpētes posmā arī aktīvi sadarbojas ar daudzām ieinteresētajām pusēm, t.sk. iedzīvotājiem un tirgotājiem, izmantojot īpašus apsekojumus un mērķa grupas.<sup>33</sup> Visbeidzot, būtiska būs Eiropas iestāžu un institūciju saskaņota rīcība, ņemot vērā to pilnvaras un neatkarību. Tāpēc ECB turpina cieši sadarboties ar Eiropas Parlamentu un veic regulāru informācijas apmaiņu par digitālo euro ar Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komiteju par izpētes posmā panākto progresu.<sup>34</sup>

**Runājot par norādēm uz ECB TARGET2 operācijām un kiberdrošību, ECB kopā ar Eurosistēmu monitorē Padomes 2021. gada decembrī apstiprinātā rīcības plāna savlaicīgu izpildi, lai īstenotu ieteikumus pēc 2020. gadā notikušajiem incidentiem.** Pasākumi vairāku ieteikumu īstenošanai jau tika izpildīti 2021. gadā, bet pārējie ieteikumi pamatā tiks īstenoti līdz 2022. gada beigām.<sup>35</sup> Tirgus dalībnieki turpinās saņemt informāciju par īstenošanas gaitu. Attiecībā uz kiberdrošību 2018. gadā tika panākta vienošanās par virkni uzlabojumu noturībai pret kiberuzbrukumiem, lai vairotu TARGET2 noturību pret kiberuzbrukumiem. Šie uzlabojumi tagad ir pilnībā īstenoti.<sup>36</sup> 2022. gada laikā tiks veikti turpmāki pasākumi noturības pret kiberuzbrukumiem uzlabošanai. Vienlaikus ECB pārraudzības

<sup>32</sup> Sk. Eiropas Parlamenta 2021. gada 10. februāra [rezolūcijas](#) par Eiropas Centrālās bankas 2020. gada pārskatu (2020/2123(INI)) 43. punktu.

<sup>33</sup> Sk. ECB 2022. gada 30. marta [paziņojumu presei](#) *ECB publishes report on payment preferences as part of digital euro investigation phase* ("ECB publicē ziņojumu par maksāšanas līdzekļu izvēli digitālā euro izpētes posmā").

<sup>34</sup> Sk. Fabio Panetas (*Fabio Panetta*) 2021. gada 14. jūnija [vēstuli](#) Eiropas Parlamenta loceklei Irēnai Tinalji (*Irene Tinagli*) par ECB Padomes lēmumu sākt digitālā euro izpētes posmu.

<sup>35</sup> Sk. Fabio Panetas (*Fabio Panetta*) [vēstuli](#) Eiropas Parlamenta loceklei Irēnai Tinalji (*Irene Tinagli*) par rīcības plānu ieteikumu īstenošanai pēc 2020. gadā notikušajiem incidentiem.

<sup>36</sup> Sk. 2018. gada decembra norādījumus [Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructure](#) ("Kiberdrošības pārraudzības gaidas finanšu tirgus infrastruktūrām").



uzdevumu ietvaros aktīvi veicina Eiropas finanšu tirgus infrastruktūras noturību pret kiberuzbrukumiem, piemēram, pieprasot nodrošināt atbilstību Eurosistēmas kiberdrošības pārraudzības gaidām. ECB turpmāk atbalsta Eiropas finanšu tirgus infrastruktūras noturību pret kiberuzbrukumiem, veicot kiberdrošības noturīguma testēšanu (*threat-led penetration testing*), izmantojot Eiropas sarkanās komandas apdraudējuma datu vākšanas nolūkos veiktu pārbaužu sistēmu (TIBER-EU). ECB arī regulāri sadarbojas ar galvenajām finanšu tirgus infrastruktūrām un attiecīgajām ieinteresētajām personām Eiropas finanšu tirgus infrastruktūru noturības pret kibernetizāciju padomes darba ietvaros par tādiem jautājumiem kā informācijas apmaiņa, krīzes vadība, apmācība un informētība, kā arī trešo personu kiberrisku pārvaldība.

**Runājot par rezolūcijā izteikto aicinājumu ECB nodrošināt atbilstošu līdzsvaru starp inovācijām *fintech* jomā un finanšu stabilitātes saglabāšanu, ECB atzīst priekšrocības, ko finanšu jaunievedumi varētu plašākai sabiedrības daļai sniegt finanšu pakalpojumu jomā ērtību, efektivitātes un pieejamības ziņā.** Šo priekšrocību izmantošana ir atkarīga no labi funkcionējošas finanšu sistēmas, kas spēj atbilstoši un efektīvi novērst finanšu stabilitātes riskus, kā arī atbilst citiem publiskās politikas mērķiem (piemēram, tirgus integritāte, tirgus infrastruktūras un maksājumu raita darbība un patērētāju/ieguldītāju aizsardzība). ECB turpinās veicināt finanšu jaunievedumus, paturot prātā, ka nepieciešams pienācīgs nodrošinājums atbilstoši principam "vienāds risks, vienādi nosacījumi".

**Runājot par kryptoaktīvu norišu monitorēšanu, ECB pastiprināti monitorē kryptoaktīvu radītos riskus finanšu stabilitātei, kā arī to ietekmi uz monetārās politikas transmisiju un tirgus infrastruktūras un maksājumu drošību un raitu darbību.** ECB 2021. gadā publicēja vairākus atzinumus ar ieteikumiem, cita starpā, uzlabot kryptoaktīvu izsekojamības prasības, izstrādāt jaunu stabilu tīpašu režīmu kryptoaktīviem, kā arī nodrošināt kiberdrošību un finanšu sektora darbības noturību.<sup>37</sup> Turklāt Eurosistēma 2021. gada novembrī publicēja elektronisko maksāšanas līdzekļu, shēmu un procedūru pārraudzības regulējumu (PISA).<sup>38</sup> Visbeidzot ECB, piedaloties starptautiskajās standartizācijas institūcijās, proaktīvi atbalsta starptautisko standartu izstrādi, lai mazinātu kryptoaktīvu, stabilo kriptomonētu un decentralizēta finansējuma radītos riskus.

**Attiecībā uz rezolūcijā paustajām bažām par dažu dalībvalstu banku sektorā patērētāju līgumos izmantotām negodīgām klauzulām un praksi** ECB vēlas atkārtoti uzsvērt, ka Eiropas likumdevēji nav uzticējuši ECB ar patērētāju tiesību aizsardzību saistītus uzdevumus. Šajā nolūkā VUM regulas 28. apsvērumā

<sup>37</sup> Sk. Eiropas Centrālās bankas 2021. gada 30. novembra Atzinumu par priekšlikumu regulai, ar ko izsekojamības prasības attiecinā ar uz kryptoaktīvu pārvedumiem (CON/2021/37) (2022/C 68/02), Eiropas Centrālās bankas 2021. gada 19. februāra Atzinumu par priekšlikumu regulai par kryptoaktīvu tirgiem un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (CON/2021/4) (2021/C 152/01), un Eiropas Centrālās bankas 2021. gada 4. jūnija Atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu sektora digitālās darbības noturību (CON/2021/20) (2021/C 343/01).

<sup>38</sup> Sk. 2021. gada 22. novembra paziņojumu presei *The Eurosystem oversight framework for electronic payments (PISA) is published* ("Publicēts Eurosistēmas elektronisko maksāšanas līdzekļu pārraudzības regulējums (PISA)"). Regulējums nosaka pārraudzības principus, pamatojoties uz starptautiskajiem standartiem, lai novērtētu elektronisko maksāšanas līdzekļu, shēmu un procedūru, t.sk. digitālo maksājumu tokenu (proti, maksājumu shēmā izmantoti kryptoaktīvi, kā arī stabilās kriptomonētas) un digitālo maku piedāvātāju drošību un efektivitāti.

skaidrots, ka uzraudzības uzdevumiem, kas netiks uzticēti ECB, būtu jāpaliek valsts iestāžu kompetencē, t.sk. patērētāju aizsardzības uzdevumiem.<sup>39</sup> Tādējādi patērētāju aizsardzības uzdevumi uzticēti dalībvalstu iestādēm.

## 5. Institucionālie jautājumi

**Attiecībā uz rezolūcijā pausto aicinājumu turpmāk uzlabot ECB caurredzamības un atbildības pasākumus ECB augstu vērtē Eiropas Parlamenta lomu, nodrošinot efektīvu ECB pārskatu sniegšanas pienākuma izpildi un kalpojot par tiltu starp ECB un iedzīvotājiem.** Pēdējos gados atbildības prakses pamatā esošais elastīgums ir bijis efektīvs un nodrošinājies, ka attiecības turpina veidoties atbilstoši attīstībai. Vienlaikus ECB ir atvērta turpmākām diskusijām par iespējamo ieguldījumu kopā ar Eiropas Parlamentu, lai uzlabotu esošo atbildības praksi. Šīm diskusijām jānotiek Līgumā noteiktajos ietvaros, pilnībā ievērojot ECB neatkarību. Turklāt, saskaņā ar ECB stratēģijas izvērtēšanas laikā notikušajos uzklauššanas pasākumos iedibināto praksi, ECB ir apņēmusies uzturēt konstruktīvu dialogu ar plašāku sabiedrību un pilsonisko sabiedrību. No 2020. gada septembra ECB reizi ceturksnī rīko pilsoniskās sabiedrības seminārus<sup>40</sup> – šāda semināra paraugs jau tika minēts 3. sadaļā par klimata pārmaiņām – un turpina pētīt jaunus sanāksmju formātus, piemēram, apaļā galda diskusijas, kas gan regulāri, gan *ad hoc* nodrošinātu lielāku mijiedarbību un viedokļu apmaiņu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Attiecībā uz plašāku sabiedrību ECB izstrādā stratēģijas, lai veidotu saikni un iesaistītos dialogā ar visas euro zonas iedzīvotājiem, apsverot dažādus virtuālus, klātienē un pat hibrīdus formātus, kas palīdzētu uzrunāt plašāku iedzīvotāju loku no dažādām valstīm, vecuma grupām un sociālekonomiskajiem slāņiem.

**Runājot par rezolūcijā pausto aicinājumu garantēt tās Audita komitejas locekļu un Ētikas komitejas locekļu neatkarību, ECB atgādina, ka Audita komitejas pilnvaras un Lēmums par Ētikas komitejas izveidi skaidri nosaka komitejas locekļu neatkarību.** Īstenotas nesenās iniciatīvas turpmāk stiprināt locekļu neatkarību, prasība Audita komitejas ārējiem locekļiem sniegt interešu deklarāciju.<sup>41</sup> Lai gan dziļas zināšanas par ECB institucionālo struktūru, uzdevumiem un pienākumiem tiek uzskatītas par būtiskām komitejas raitai un efektīvai funkcionēšanai, ECB pilnībā atzīst, ka nozīmīgu pievienoto vērtību sniedz arī locekļi ar atšķirīgu pieredzi un kvalifikāciju. Dalība abās komitejās bijusi atvērta ārējiem kandidātiem un vairākus gadus Ētikas komitejas locekļu vidū bijusi kādas nevalstiskās organizācijas galvenā padomdevēja ētikas jautājumos un bijusi Starptautiskā Valūtas fonda padomdevēja ētikas jautājumos.

**Attiecībā uz ECB konsultatīvo grupu sastāvu ECB norāda, ka šādas grupas veidotas kā efektīvs līdzeklis, kas ļauj ECB tieši veikt specializētu tirgus izpēti.**

<sup>39</sup> Sk. [Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulu \(ES\) Nr. 1024/2013](#), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību.

<sup>40</sup> Šajos semināros uzstājas ECB lēmumu pieņēmēji un eksperti, kas sniedz ieskatu par dažādām kopīgu interešu tēmām un iesaistās diskusijās ar pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjiem.

<sup>41</sup> Sk. [Audita komitejas interešu deklarācijas](#), ECB, 2022. gada 31. marts.

Pamatojoties uz tās pilnvarām un līdzīgi kā citas lielākās centrālās bankas, ECB bieži sadarbojas ar finanšu tirgus dalībniekiem un citiem tautsaimniecības dalībniekiem, lai cita starpā pārbaudītu un nodrošinātu monetārās politikas operāciju un maksājumu sistēmu pareizu darbību un augstu pakalpojumu kvalitāti.<sup>42</sup> ECB nodrošina pilnīgu caurredzamību, sadarbojoties ar šādām grupām, un publicē ECB interneta vietnē to pilnvaras, dalībnieku sastāvu, darba kārtību un sanāksmju kopsavilkumus.<sup>43</sup>

**Runājot par ECB trauksmes celšanas rīku, ECB norāda, ka šis rīks pilnībā atbilst ES trauksmes cēlēju direktīvas kritērijiem.**<sup>44</sup> ECB regulējums paredz viegli lietojamu rīku, kas ļauj anonīmi sniegt ziņojumus, kā arī stingrus noteikumus, lai aizsargātu trauksmes cēlējus pret atbēdības draudiem. 2021. gadā aptuveni divas trešdaļas trauksmes cēlēju sūdzību tika iesniegtas, izmantojot šo jauno rīku – vairāk nekā puse no tām tika iesniegtas anonīmi.

**Runājot par rezolūcijā paustajām norādēm uz nelielo sieviešu īpatsvaru ECB Valdē un Padomē, ECB norāda, ka tā nepieņem lēmumus par šo abu lēmējinstītūciju sastāvu.** Process ECB Valdes locekļu iecelšanai amatā noteikts Līgumā.<sup>45</sup> Pārmaiņas saistībā ar to, kā Līgums tiek īstenots attiecībā uz ECB Valdes locekļu atlases procesu, ir jautājums, kas attiecas uz Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Parlamentu.

**Visbeidzot attiecībā uz ECB centieniem nodrošināt dzimumu līdzsvaru visos amatos visā organizācijas hierarhijā ECB norāda, ka dzimumu līdzsvara uzlabošana aizņēmusi būtisku vietu tās darba kārtībā kopš pirmo dzimumu dažādības mērķu noteikšanas 2013. gadā.** Šie mērķi tika noteikti, lai dubultotu sieviešu īpatsvaru vadības amatos laikā no 2013. līdz 2019. gadam.<sup>46</sup> Pastiprinot centienus panākt lielāku dzimumu līdzsvaru, ECB 2020. gadā nāca klajā ar jaunu dzimumu daudzveidības stratēģiju.<sup>47</sup> Šī stratēģija definē procentuālos mērķus, pievēršot uzmanību ikgadējam jaunus un vakantos amatos iecelto sieviešu īpatsvaram, kā arī vispārējos nodarbināto sieviešu īpatsvara mērķus dažādos algas līmeņos un aptver periodu līdz 2026. gadam. Jaunie mērķi neattiecas tikai uz

<sup>42</sup> Sīkāku informāciju sk. arī ECB prezidentes 2018. gada 23. janvāra [vēstulē](#) vairākiem Eiropas Parlamenta locekļiem par ECB sadarbību ar ārējiem partneriem.

<sup>43</sup> Sk., piemēram, informāciju par [Obligāciju tirgus kontaktgrupu](#), [Naudas tirgus kontaktgrupu](#), [Valūtas tirgus kontaktgrupu](#) un [ECB Operāciju vadītāju kontaktgrupu](#).

<sup>44</sup> Sk. ECB 2020. gada 20. oktobra [lēmumu](#), ar ko groza Eiropas Centrālās bankas darbinieku noteikumus attiecībā uz trauksmes celšanas rīka ieviešanu un uzlabo trauksmes cēlēju aizsardzību (ECB/2020/NP37) un Eiropas Centrālās bankas 2020. gada 27. oktobra [Lēmumu](#) (ES) 2020/1575 par novērtējumu un turpmākiem pasākumiem saistībā ar informāciju par pārkāpumiem, par kuriem ziņots, izmantojot trauksmes celšanas rīku, ja iesaistītā persona ir augsta līmeņa ECB amatpersona (ECB/2020/54).

<sup>45</sup> ECB Valdes locekļus saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes ieteikumu pēc konsultēšanās ar Eiropas Parlamentu un Eiropas Centrālās bankas Padomi ieceļ Eiropadome. Sk. Līguma par Eiropas Savienības darbību 283. panta 2. punktu un Protokola par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem 11.2. pantu.

<sup>46</sup> 2019. gada beigās 31% augstākā līmeņa vadītāju bija sievietes (2012. gada beigās – 12%). Turklāt 2019. gada beigās sieviešu īpatsvars visu ECB vadītāju vidū bija pieaudzis līdz 30% (2012. gada beigās – 17%). Kopumā sieviešu īpatsvars ECB darbinieku vidū 2019. gada beigās bija 45% (2012. gada beigās – 43%).

<sup>47</sup> Sk. ECB 2020. gada 14. maija [paziņojumu preseī](#) *ECB announces new measures to increase share of female staff members* ("ECB paziņo par jauniem pasākumiem, lai uzlabotu nodarbināto sieviešu īpatsvaru").

amatiem vadības līmenī<sup>48</sup> un to nolūks ir līdz 2026. gadam palielināt sieviešu īpatsvaru no 36% līdz 51% (atkarībā no līmeņa). Vēl viens mērķis ir vairākos līmeņos vismaz pusē jauno un vakanto amatu iecelt sievietes. Šā gada laikā ECB publicēs starpposma novērtējumu. Vēl viens starpposma novērtējums tiks publicēts 2024. gadā. Šos mērķus papildina virkne papildu pasākumu, lai veicinātu dzimumu daudzveidību. Mērķis ir stiprināt sieviešu darbaspēku, uzlabot darbā pieņemšanas praksi, palielināt vadītāju atbildību, ieguldīt vadītāju attīstībā un atbalstīt elastīgus darba nosacījumus. Papildus dzimumu dažādības uzlabošanas iniciatīvām ECB arī uzsākusi pasākumus, lai plašākā izpratnē veicinātu daudzveidību un iekļautību. Viens no šādiem pasākumiem ir 2021. gadā ieviestās iekļaujošas līderības apmācības, lai vairotu informētību, uzlabotu lēmumu pieņemšanu, sadarbību un darbinieku iesaisti. ECB arī uzsāka daudzveidības un iekļaušanas e-mācību kursus visiem darbiniekiem, cita starpā fokusējoties uz neapzinātiem aizspriedumiem un cieņu darbā.

---

<sup>48</sup> Tie ietver galvenā eksperta (H kategorija ECB algu skalā), eksperta (F/G kategorija ECB algu skalā) un analītiķa (E/F kategorija ECB algu skalā) amata līmeni.